

te posetve se je nakosilo 79, včasih celo 83 centov klaje. Za cel oral se vé da se vzame še enkrat toliko semena in v ti primeri še več semena, če je polje večje, ki ga hočemo s travami obsejati.

Dežele avstrijskega cesarstva, njih velikost, stanovavci in marsikaj družega.

(Dalje in konec.)

6. Število duš po različnih vérah.

	Katoliške: rimske:	Gerške: gerske:	Protestan.: nezedi.:	Judov.: avgsb.:	helvet.:
V Avstrii p. An.	1518043	325	563	11365	1801
V Avstrii n. An.	687794	—	—	18405	106
Na Solnograškem	145830	1	—	156	20
Na Štajarskem	1000108	—	—	5749	80
Na Koroškem	301323	—	—	17901	—
Na Krajnskem	463328	231	256	139	—
Na Terž. in Gor.	534137	14	2142	1187	391
V Tirolih in Vor.	857103	—	—	122	—
Na Českem	4223022	12	—	35866	51487
Na Marskem	1709473	—	—	26004	26136
Na Šlezkem	375347	—	—	58463	2320
V Galiciji in Kra.	2067292	2129764	79	23346	1239
V Bukovini	34466	9784	314721	6700	574
V Dalmaciji	318340	496	74524	—	15
V Lombardii	2740377	—	—	200	591
Na Benečanskem	2273745	41	444	264	81
Na Ogerskem	4233144	694512	407561	743726	1453090
V Vojv. in T. B.	624839	12756	694029	51724	26621
Na Horv. in Sla.	770656	718	88331	386	4445
Na Erdeljskem	220932	651981	641533	199943	297419
V voj. Granici	410327	5033	527663	12251	3130

Število katoličanov rimskih je znašalo tedaj leta 1851 v vsem cesarstvu 25 mil. 509626, katoličanov gerskih 3 mil. 505668, Gerkov s katoliško cerkvijo nezedinjenih 2 mil. 751846, protestantov skupaj 3 mil. in 83443, judov 853304; sicer je še unitarjev na Erdeljskem 46272, na Horvaškem in Slavonskem 6, še drugih vér pa v vsem cesarstvu 455.

7. Število prebivavcov po mnogoverstnih narodih.

	Nemcov:	Slovanov:	Madžarov:	Rom.:	Jerm.:	Judov:
V Avstrii p. An.	1515284	18303	—	—	—	4460
V Avstrii n. An.	706316	—	—	—	—	—
Na Solnograškem	146007	—	—	—	—	—
Na Štajarskem	642194	363750	—	—	—	—
Na Koroškem	223489	95735	—	—	—	—
Na Krajnskem	37626	426328	—	—	—	2
Na Terž. in Gor.	13551	334790	—	189820	—	4756
V Tirolih in V.	528739	—	—	328520	—	944
Na Českem	1693832	2621450	—	—	—	70612
Na Marskem	497654	1264747	—	—	—	37437
Na Šlezkem	209512	226311	—	—	—	2763
V Galiciji in Kra.	93387	4146395	—	—	2733	312962
V Bukovini	25592	150834	5586	184718	2240	11856
V Dalmaciji	—	378676	—	14645	—	394
V Lombardii	—	—	—	2741100	—	3018
Na Benečanskem	12084	26676	—	2236451	—	4788
Na Ogerskem	756420	2324580	4000266	533048	3144	227940
V Vojv. in T. B.	335080	442070	221845	400279	—	15507
Na Horv. in Sl.	7903	848220	5732	4082	—	2519
Na Erdeljskem	219374	207	585342	1202050	7879	6220
V voj. Granici	37875	800280	4985	115258	—	479

Največ je tedaj Slovanov v avstrijskem cesarstvu, namreč 14 mil. 469352, Nemcov je le 7 mil. 701919, Madžarov 4 mil. 823756, Romunov 7 mil. 949971, Jermenov 15996, Judov 853304, razun teh je še ciganov 82969 v treh deželah.

Med Slovani je Čehov Marcov in Slovakov, v Avstrii pod Anizo 11843, na Českem 2 mil. 621450, na Marskem 1 mil. 264027, v Šlezii 88068, v Galiciji in Krakovi 455, v Bukovini 1844, na Ogerskem 1 mil. 704312, v serbski Vojvodini in temeškem Banatu 25607, na Horvaškem in Slavonskem 1130, v vojni Granici 8822, — Poljcov je na Šlezkem 138243, v Galiciji in Krakovi 1 mil.

864101, v Bukovini 4008, — Rusinov v Galiciji in Krakovi 2 mil. 281839, v Bukovini 114982, na Ogerskem 440600, v Vojvodini 6777, — Serbov na Istrijskem 44160, v Dalmaciji 378676, na Ogerskem 62880, v Vojvodini 384046, na Horvaškem in Slavonskem 222062, v vojni Granici 310964, — Horvatov je v Avstrii pod Anizo 6460, na Krajnskem 17583, na Istrijskem 88343, na Marskem 720, na Ogerskem 71926, v Vojvodini 2860, na Horvaškem in Slavonskem 625028, v vojni Granici 480494, — Slovincov na Štajarskem 363750, na Koroškem 95735, na Krajnskem 408745, na Teržaškem, Istrijskem in Goriškem 202287, na Benečanskem 26676, na Ogerskem 44862, — Bugarov v Vojvodini 22780, na Erdeljskem 207.

Med narodi romunskega jezika je Talijanov (Lahov) na Lombarškem 2 mil. 741100, na Benečanskem 1 mil. 884646, na Tiroljskem 319852, na Teržaškem, Istrijskem in Goriškem 137473, v Dalmaciji 13701, na Horvaškem in Slavonskem 3995, v vojni Granici 384, — Furlanov na Benečanskem 351805, na Teržaškem in Goriškem 49552, — Ladinov na Tiroljskem 8668, Vlahov in Moldavcov na Erdeljskem 1 milijon 202050, na Ogerskem 526760, v Vojvodini 397459, v Bukovini 184718, v vojni Granici 113723, na Teržaškem in Goriškem 2795, — Arbanov v vojni Granici 1151, v Dalmaciji 944, — Gerkov z Macedonci in Vlahi (Zizari) vred na Ogerskem 6288, v Vojvodini 2820, na Horvaškem in Slavonskem 87.

Jezikoslovne drobtinice.

Denešnji dôbi je ime „napredek“, in toti terja, da ga vsestranno posnemamo, tedaj tudi v jezikovni omiki in uglaševanju. Vse naše tudi v najboljšem slogu napisane knjige pogrešno prilagajo končnico ski tujim imenom: evropski, azijski itd. To je sovsema po nemškem europäisch, asiatisch ponarejeno; duh slovenskega jezika prilaga ski neposredno na osnovo, izbivši a, tedaj evropski, azijski. — Ravno tako je povse narobe v dvojnem pomenu rabiti ameriški, afriški, avstrijski itd. Slovenščina ima razločevati ameriški, afriški, avstrijski od ameriški, afriški, avstrijski itd. Ameriški pomeni lastnino zemljinega dela, na pr.: ameriške reke so velike; — ameriški pa bivavško lastnino, napr.: ameriške navade so siróve. Tako se tudi razločuje v pomenu evropski, azijski od evropski, azijski. — Napačno je samostavnikom dve možke končnici pridevati: Amerikanec, Afrikanec, Avstrijanec, Dunajčan, Celjčan itd. namesto Amerikan, Dunajan, Celjan ali Dunajec ali Celjec, ker obliki Dunajčan, Celjčan ste napravljeni iz Dunajecjan, Celjecjan, e se je izbil, cj pa = č.

Pri glagolih 4. vrste na sti-ti šče radi nepravilno stvarjamo trpivno deležje izpahaje i = j in nepremenjaje st v šč: pomilosten, česten, namesto pomiloščen iz pomilosti-en — pomilostj-en = pomiloščen kor zapuščen. Vsaj molimo „Češena si M. itd. Toisto velja o glagolnih samostavnikih: pomilostenje, oprostenje, namesto pomiloščenje.

Preradi zanemarjamo j prestavljajoči glagole 4. vrste v 6., postavimo, napolnovati, napolnujem, namesto napolnjevati, napolnjujem iz napolni-u-a-ti = napolnj-u-a-ti = napolnjevati, in v kazavnikovem sedanjiku napolni-ujem = napolnj-u-jem.

Nekdo nam je svetoval ne pisati: „Slavomir slovenski in laški govori, temoč po slovensko ali laško;“ jaz pa razločno velim, da je lepo, pravilno in povse slovenščini primerno pisati in govoriti v prvoj obliki, ker v teh primerih se vsele razumeva: slovenski (jezik ali govor) in v ljutomerski okolici, kder šče se skoro čista slovenščina govori, nikoli inai ne slišiš. Podobno temu primeru dostikrat samostavnik opuščamo: „Vseslav na Srbskem (kraj) živi“.